

Emprendre a l'escola: Cooperativa *Plantibot*

Dades del centre

Escola Sant Blai (Bot)

Tel.: 977428246

a/e: e3000639@xtec.cat

Espais web: <http://www.xtec.cat/zercorpiobot/indexbot.htm>

Presentació

Aquesta activitat està emmarcada dins del Programa de promoció de l'emprenedoria "Emprendre a la Meva Escola" (EME), inclòs en el Projecte Ruralactiva de la Fundació Món Rural. EME és un programa educatiu adreçat a alumnat d'educació primària, en el qual l'alumnat crea i gestiona durant el curs escolar una cooperativa en què fabrica productes que ven un cop l'any a un mercat o fira de la seva localitat.

Nivell educatiu: infantil i primària

Àmbit temàtic: participació

Context d'acció: curricular, participació, implicació entorn

Tipus d'activitat: és un projecte interdisciplinari

Durada: un curs escolar. El projecte es va iniciar el curs 2010. La idea és que sigui un projecte interdisciplinari que es dugui a terme cada any.

Objectius de l'activitat

- Conscienciar l'alumnat de la necessitat de cuidar el medi ambient reduint el consum i reutilitzant materials per elaborar productes.
- Relacionar el nostre entorn (rural) amb els continguts del currículum de primària.
- Millorar la cohesió entre l'alumnat dels diferents nivells.
- Fomentar valors com la solidaritat, la companyonia, la col·laboració i la responsabilitat.

L'objectiu general d'EME (Emprendre a la Meva Escola) és la difusió de la cultura emprenedora entre nens i nenes, promovent conductes i actituds de col·laboració, coordinació, superació de conflictes i assumpció de problemes i responsabilitats. Aquest objectiu es concreta en els objectius específics següents:

- Desenvolupar i adquirir hàbits de comportament autònom en relació amb el treball i orientats a les relacions interpersonals.
- Conèixer les normes de funcionament grupals i desenvolupar hàbits de consciència emprenedora referits a l'empresa o un altre tipus d'associació.
- Iniciar l'alumnat en la identificació i coneixement dels elements i principis bàsics de posada en marxa d'un projecte.

Seqüenciació de les activitats

Descripció metodològica:

EME proposa una metodologia on l'alumnat és el protagonista i centre del seu propi aprenentatge, ja que es basa en un treball des de la pràctica on l'aprenentatge és actiu, cooperatiu i significatiu. Per dotar de sentit aquest aprenentatge, es dona molta importància a la relació entre el centre educatiu i els seu entorn més proper.

La metodologia es basa en projectes de participació real i efectiva de l'alumnat a l'aula, ja que és aquest qui pren les decisions i condueix el procés.

El paper del professorat en el procés és donar suport i assessorament. Una tasca clau és la proposta de reptes, ja que cada activitat serà un nou repte que començarà amb una anàlisi per extreure conclusions tant personals com en grup.

Programació cronològica:

Al llarg del curs, el projecte es du a terme durant una hora a la setmana, dins d'una sisena hora. En aquesta hora es fan coincidir tots els nivells per tal de poder-los agrupar en una aula, si cal, tot i que en algunes sessions els i les alumnes treballen per separat.

També a la classe d'educació artística s'ha fet part de la producció (portallapis, bossetes aromàtiques) i l'hort es treballa a hores de ciències: el cultiu ecològic, el tipus de reg, el tipus de planta, etc. En el temps d'horari dedicat a l'esbarjo hi ha hagut també actuacions puntuals a l'hort escolar.

La seqüència d'activitats és la següent:

1. *Presentació del projecte:* els mestres expliquen el projecte i l'alumnat decideix si el vol executar.
2. *Constitució de la Cooperativa:* en assemblea general, es constitueix la cooperativa seguint una guia. Es genera una acta constitucional i un llista de socis.
3. *Llibre de socis:* es fa un full de registre per a cada soci (cada alumne) amb les dades, fotografia i signatura.
4. *Preparació de l'hort:* es prepara la terra de l'hort barrejant-hi fulles del pati i cendres per adobar la terra.
5. *Junta directiva.* S'informa l'alumnat de què és la junta directiva i quins càrrecs té. Se'ls convida a presentar-hi candidatures.
6. *Plantada de calçots:* es planten els calçots a l'hort
7. *Presentació de candidatures i votacions:* Els nens i les nenes que volen fan campanya de la seva candidatura. Es duen a terme les votacions per a escollir la Junta. El nombre de membres de la Junta resultant és variable, ja que depèn de les candidatures.
8. *Nom i logotip:* un cop formada la Junta, es fa un concurs per escollir el nom i el logotip de la cooperativa.
9. *Elaboració dels estatuts:* basant-se en uns altres estatuts, l'alumnat de cicle superior elabora els estatuts de la cooperativa en 2-3 sessions.
10. *Control dels continguts:* es fa un test d'avaluació a tot l'alumnat sobre els continguts apresos fins aleshores. Dels resultats, se'n extreuen unes estadístiques que es treballen amb els i les alumnes per tal d'aprofundir en el grau d'aprenentatge dels conceptes treballats (Junta directiva, majoria absoluta, òrgan sobirà, donar d'alta i de baixa un/a soci/òcia, etc.).
11. *Sol·licitud del NIF:* cal enviar una carta a Rural Activa amb l'acta de constitució i els estatuts signada per tots els socis per tal de sol·licitar el NIF.
12. *Acta i ordre del dia.* Els i les alumnes aprenen a redactar una acta i un ordre del dia en dues o tres sessions.
13. *Productes:* discuteixen quins productes poden fabricar per vendre. Les premisses són: que siguin de cost baix, amb materials reutilitzats i que els puguin fer ells mateixos.
14. *Elaboració dels productes:* es destinen 2 o 3 setmanes a elaborar els productes (mesos de gener i febrer)
15. *Organització del dia de mercat:*
 - demandar el permís a l'Ajuntament per posar parada al mercat
 - demandar a les entitats del poble les taules
 - preparar els calçots: collir (cicle superior), netejar (cicle mitjà), tallar (cicle superior), classificar (cicle mitjà), comptar (cicle inicial).
16. *Publicitat:* concurs de cartells anunciant la venda el dia de mercat. Tots els cartells participants es pengen als establiments del poble. El dia de mercat es posen tots a la parada.
17. *Etiquetatge dels productes:* s'etiqueten tots els productes, es fan llistes de preus i cartells per a cada producte.

18. *Estudi del cost*: s'estudien els costos de producció i es voten els preus per al dia de mercat.
19. *Dia de mercat*: Es posa una parada el dia de mercat municipal. Per torns, l'alumnat es reparteix les tasques de caixa, control estadístic i cobrament. Els nens i les nenes que no estan al torn de parada fan activitats a la plaça relacionades amb el Mercat: dibuixos i rodolins.
20. *Balanç econòmic*: el tresorer presenta el balanç econòmic, entrades i sortides.
21. *Avaluació i propostes de millora*: les de l'any passat s'estan aplicant aquest any
22. *ONG*: cada alumne ha de buscar informació sobre una ONG i presentar-la a la resta. Voten l'ONG que més els agrada per destinar-hi un 10% dels beneficis.
23. *Enviament*: fan una carta presentant-se i envien els diners a l'ONG escollida.
24. *Resta dels diners*: l'alumnat decideix en què gastar-los.
25. *Activitats de reforç*: comentari de text, aca, problemes matemàtics, etc.; totes elles relacionades amb el tema
26. *Liquidació d'empresa*

Continguts clau, àrees implicades, transversalitat

Continguts clau:

Relacionats amb la cooperativa: acta de constitució, junta directiva, estatuts, logotip, NIF, llibre d'actes, llibre de comptabilitat, llibre de registre de correspondència, mercat, comercialització, ONG.

Relacionats amb l'hort escolar: cultiu ecològic, adob orgànic, insecticida, herbicida, tipus de reg, tipus de plantes, pluviositat. Càlcul de superfícies, volums, capacitat, longitud, etc. Mitjans de comunicació.

Tipus de problemes: càlcul mental, percentatges, etc. Estadística. Gràfics.

Les 3 R: Reduir, Reutilitzar, Reciclar. Valors, normes, cultures.

Àrees implicades:

Matemàtiques, Català, Castellà, Medi, Educació Artística i Ciutadania

Transversalitat:

Tots els continguts es treballen de manera transversal a les diferents àrees de coneixement del currículum de primària

Relacions amb l'entorn:

El projecte té un elevat component de relació amb l'entorn, tant natural com social. El nostre poble és un poble rural, on una gran majoria de les famílies es guanyen la vida al camp i són socis de la cooperativa del poble. Per tant, per l'alumnat el treball en cooperativa i la feina del camp són elements del seu entorn quotidià. A més, la comercialització dels productes al Mercat Local potencia, encara més, el vincle amb el poble.

En general, el projecte persegueix la vinculació i la valorització de l'entorn rural i de les seves possibilitats.

Competències i processos que es treballen de forma destacada

El projecte facilita l'adquisició de totes les competències bàsiques identificades per la Unió Europea:

- 1- Coneixement i interacció amb el món físic.(hort escolar).
- 2- Aprendre a aprendre.(motivació i conèixer les seves capacitats).
- 3- Tractament de la informació i competència digital. (ús d'Internet).
- 4- Social i ciutadana. (saber comportar-se a les assemblees).
- 5- Comunicació lingüística i audiovisual. (expressió escrita i oral).
- 6- Matemàtica. (problemes i tractament de dades).
- 7- Artística i cultural. (elaboració de productes).
- 8- Autonomia i iniciativa personal. (elecció de la junta directiva).

Participació

Tot l'alumnat de l'escola ha participat en tots els passos del projecte: disseny, decisió, execució, avaluació final, valoració i propostes de millora.

La fundació de la cooperativa i la feina a dur a terme s'ha decidit mitjançant assemblees generals amb tot l'alumnat.

El primer any el professorat va fer de guia del procés, però un dels reptes del segon any és que l'alumnat desenvolupi el projecte de manera autònoma; per aconseguir-ho, el professorat ha elaborat una guia de suport a la realització del projecte destinada a l'alumnat de cicle superior, que és l'encarregat de conduir el procés.

L'Ajuntament ha participat facilitant la infraestructura de l'hort: preparació de la terra, instal·lació de reg per goteig i cedint els permisos per al dia de mercat. Algunes institucions del poble han cedit taules per muntar la parada.

Suggeriments i orientacions didàctiques

- És molt important comptar amb la motivació de l'alumnat i tenir una programació horària en què puguin participar tots els grups implicats en el projecte i, si convé, participar-hi simultàniament tots junts.
- Disposar d'un espai adequat per reunir tot l'alumnat quan es fa l'Assemblea General.
- Explicar ben clar tot el projecte i aconseguir que els i les alumnes vegin que ells són els principals agents en tot el procés.
- Buscar la manera de fer que el projecte sigui transversal, interdisciplinari.
- Que complementi i reforci el currículum.
- Que el projecte escollit estigui relacionat amb l'entorn més proper a l'alumne.

Recursos materials i humans

Materials:

-Calçots, pots de refresc, cola d'enganxar, pasta de paper, trossos de paper de regal, trossos de roba, fulles de plantes aromàtiques, tisores, llibres, papers, ordinadors, taules, etc.

-Les despeses econòmiques han estat molt poques (50 euros), ja que només ha fet falta comprar els bulbs de calçots i material d'oficina (llibres, paper, cola, retoladors, cinta adhesiva, etc), la resta ha estat material reutilitzat o bé reciclat.

-El projecte Rural Activa ha facilitat guies per al seguiment del projecte.

Recursos humans :

Tot l'alumnat de l'escola assessorat, ajudat pels i per les mestres.

L'Escola es va inscriure al projecte Rural Activa i dos mestres van participar en el curs de formació i en les reunions de tutoria que Valnalon (creadora del projecte a Astúries) va fer a Gandesa.

El projecte Rural Activa ha fet un assessorament al centre.

Difusió

- El Claustre hi va d'estar d'acord i informat en tot moment.
- El Consell Escolar en va ser informat.
- A la reunió general de principi de curs la Directora va explicar tot el projecte a les famílies.
- L'alumnat va rebre, també, tota la informació i va acceptar el repte.
- La Fundació del Món Rural, impulsora del projecte a Catalunya, ha coordinat i difós el projecte als mitjans d'informació.
- Ràdio Mora, Ràdio Tivissa, Catalunya Ràdio, RNE, TV3, Televisió Ebre i la Vanguardia.
- L'experiència es va presentar al I Fòrums Territorials de la XESC a l'Observatori de l'Ebre a Roquetes i s'ha difós a través de la web de la XESC: www.xesc.cat

Avaluació

En finalitzar el primer curs, l'alumnat, reunit en assemblea general, va fer una avaluació de com havia funcionat el projecte i un recull de propostes de millora. En la mesura del possible, aquestes propostes s'han aplicat aquest segon curs d'execució del projecte.

La majoria de les propostes de millora feien referència a l'organització el dia de mercat, així com a la producció dels calçots.